

**Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave
Ústav hygieny**

ŽIVOTNÉ PODMIENKY A ZDRAVIE

Zborník vedeckých prác

**Jana Jurkovičová
Zuzana Štefániková**

Univerzita Komenského v Bratislave

Bratislava, 2020

Zborník vedeckých prác

Editori: prof. MUDr. Jana Jurkovičová, CSc.
MUDr. Zuzana Štefániková, CSc.

**Technická
spolupráca:** doc. Ing. Stanislav Sekretár, CSc.

Recenzenti: doc. MUDr. Anna Egnerová, CSc.
doc. MUDr. Igo Kajaba, PhD.

Vydala: © Univerzita Komenského v Bratislave, 2020
Počet strán: 384

ISBN 978-80-223-4934-5

O B S A H

ORIGINÁLNE PRÁCE

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE

S. Rapant, A. Letkovičová, V. Kosmovský, V. Cvečková, J. Macek Rozdiely v zdravotnom stave obyvateľov v závislosti od rôznej tvrdosti pitnej vody	10
S. Rapant, V. Cvečková, B. Stehlíková, J. Macek, E. Hiller Vplyv potenciálne toxických prvkov na zdravotný stav obyvateľov Slovenskej republiky	16
V. Nagyová, E. Košťálová, H. Kilbergerová Ekotoxicita vôd prírodných rekreačných lokalít	34
H. Šlachtová, H. Tomášková, H. Miturová, L. Hellebrandová, I. Tomášek, P. Polaufová, A. Šplíchalová Analýza hodnot PM₁₀ A PM_{2,5} v Ostravě a Karviné za období 2013 – 2016	41

H. Tomášková, H. Šlachťová, I. Tomášek, P. Polaufová, A. Šplíchalová Vyhodnocení vztahu hodnot PM₁₀, PM_{2,5} a denních úmrtností v Ostravě a Karviné za období 2013 – 2016	48
--	----

L. Argalášová, T. Kimáková, L. Kuzmová, E. Panulinová, A. Filová, L. Mihalčík, Z. Dietzová, K. Hirošová, J. Babjaková, M. Samohýl, D. Vondrová, J. Jurkovičová Expozícia dopravnému hluku a obťažovanie obyvateľov miest Košice a Bratislava	54
--	----

O. Chlebo, S. Žiaran Hluk z neznámých zdrojov v chránených priestoroch	62
--	----

EPIDEMIOLOGIA A PREVENCIA CHRONICKÝCH CHORÔB

H. Šlachťová, H. Tomášková, I. Tomášek, P. Polaufová, A. Šplíchalová Analýza príčin úmrtí v Ostravě a Karviné za období 2013 – 2016	70
---	----

H. Kollárová, K. Azeem, J. Vlčková, J. Huták, S. Zatloukalová, A. Petráková, D. Horáková Obezita jako rizikový faktor vzniku nádorových onemocnění	77
---	----

M. Vargovčák Aktívne vyhľadávanie karcinómu prostaty – je čas na prehodnotenie prístupu?	83
--	----

M. Samohýl, K. Hirošová, L. Argalášová, D. Vondrová, Z. Štefániková, I. Kachútová, A. Filová, J. Jurkovičová Vplyv fyzickej aktivity na vybrané výživové a kardiometabolické rizikové faktory	89
--	----

O. Machaczka, J. Janoutová, P. Ambroz, A. Zatloukalová, M. Kovalová, K. Němček, V. Janout Rizikové faktory mírné kognitivní poruchy – předběžné výsledky epidemiologické studie	98
P. Ambroz, J. Janoutová, O. Machaczka, A. Zatloukalová, M. Kovalová, K. Němček, V. Janout Epidemiologie a prevence Alzheimerovy choroby	104
M. Mihaľová, K. Rimárová Alkohol ako príčina hospitalizácie na Slovensku v období 1998 – 2018	109
K. Oravcová, K. Rimárová Mortalita na cievne choroby mozgu v SR v rokoch 2000 – 2017	117
B. Dvorštiaková, V. Jakušová, H. Hudečková Mobilné informačno-komunikačné technológie – prieskum návykov a správania sa dospelaj populácie	122
M. Vargovčák Manažment pacienta s inkontinenciou moču v seniorskom veku	128
J. Slaná Reissmannová Implementace problematiky prevence chronických neinfekčních chorob do výuky výchovy ke zdraví na základních školách v České republice	134

EPIDEMIOLOGIA A PREVENCIA INFEKČNÝCH CHORÔB

E. Dorko, A. Bušová, K. Rimárová, E. Drabiščák Prvé prípady západonílskej horúčky na Slovensku?	139
---	-----

M. Kotrbancová, M. Fulová, J. Boledovičová, A. Gičová, M. Špaleková Kontrola legionel vo vodovodnej sieti nemocnice ako prevencia nozokomiálnej legionelózy	146
Z. Sirotná, A. Gičová, B. Kotvasová, A. Gažiová Surveillance legionelóz vo verejnom zdravotníctve	152
J. Perželová Hygienicko-epidemiologické aspekty humánných leptospiróz na Slovensku	159
A. Miklošová, L. Siegfried, K. Rimárová Vývoj rezistencie <i>E. coli</i> na antibiotiká v Slovenskej republike v porovnaní s Gréckom	163

V Ý Ž I V A , V Ý Ž I V O V Ý S T A V A Z D R A V I E

I. Kajaba, R. Dudová, L. Staruch, E. Hybenová, J. Jurkovičová, Ľ. Ševčíková, J. Babjaková, S. Sekretár Nezastupiteľná úloha mlieka vo výžive obyvateľstva	172
K. Fatrcová-Šramková, M. Schwarzová, M. Keblúšková Zhodnotenie bazálneho výdaja energie u dospelých osôb s použitím rôznych metód a vzťah k telesnej kompozícii	181
D. Vondrová, Ľ. Argalášová, J. Babjaková, A. Filová, K. Hirošová, M. Samohýl, Z. Jankó, M. Weitzman, J. Jurkovičová Ukazovatele výživy a životného štýlu adolescentov a rodičov (projekt YABS)	195
Z. Štefániková, J. Volček, J. Babjaková, I. Kachútová, K. Hirošová, M. Samohýl, D. Vondrová, Ľ. Argalášová, J. Jurkovičová Nutričný význam kofeínu – zdravotné riziká a benefity	203

OCHRANA A PODPORA ZDRAVIA DETÍ A MLÁDEŽE

V. Regecová, J. Hamade, D. Kálayová, L. Tichá Sledovanie nadváhy a obezity u detí mladšieho školského veku v rámci V. kola medzinárodného projektu COSI	212
K. Hirošová, M. Samohýl, Z. Štefániková, D. Vondrová, A. Filová, J. Babjaková, I. Kachútová, L. Argalášová, J. Jurkovičová Význam kontinuálneho skóre metabolického syndrómu pri posudzovaní kardiovaskulárneho rizika adolescentov	224
K. Rimárová, T. Ostrihoňová, J. Bérešová, E. Dorko Vplyv sociálnych faktorov na obezitu a krvný tlak adolescentov v Slovenskej republike	238
A. Filová, K. Hirošová, D. Vondrová, J. Babjaková, J. Jurkovičová, M. Samohýl, L. Argalášová Preferencie počúvania osobných hudobných prehrávačov u študentov stredných a vysokých škôl	247
R. Ochaba, A. Madarásová Gecková, M. Kačmáriková Kľúčové zistenia z prieskumu sociálne determinanty zdravia školákov	253

PRACOVNÉ PODMIENKY A ZDRAVIE

R. Ulbrichtová, V. Jakušová, H. Hudečková Analýza vývoja profesionálnych ochorení v Českej republike a na Slovensku za obdobie rokov 2012 – 2018	260
L. Mičíková, L. Sivčáková Postoj verejných zdravotníkov k problematike vzdelávania	265

PREHLADOVÉ PRÁCE

M. Kvaková, A. Bomba Šport a črevná mikrobiota	271
I. Kajaba, H. Seidenberg, J. Jurkovičová, E. Hybenová, L. Staruch, E. Ševčíková, J. Babjaková, S. Sekretár Význam mikrobiómu a výživy – ich ambivalentná danosť pri prevalencii nekontagiózných chorôb v populácii	278
N. Pelechová, K. Rimárová Úloha črevnej mikrobioty pri chronických ochoreniach	285
I. Bertková Úloha črevnej mikrobioty pri rozvoji a progresii Alzheimerovej choroby	291
J. Štofilová, A. Kamlárová Prebiotiká – modulátory bakteriálnej adherencie	298
E. Hijová Výživa, imunitný systém a zápalové ochorenia	304
K. Kromerová, V. Bencko Rastlinné toxíny v mede a ich zdravotné riziká	311
J. Babjaková, A. Penesová, M. Sedliak Cirkadiánne rytmy a ich vplyv na zdravie (chronobiológia, chrononutricia)	317
Z. Sulínová, K. Rimárová Potravinové alergie, ich prevalencia, klinické príznaky a prevencia	321
Z. Sulínová, K. Rimárová Potravinové alergie, diagnostika a liečba potravinových alergií	328

M. Vargovčák, E. Dorko Vplyv výživových faktorov na vznik nádorov prostaty	339
N. Pelechová, K. Rimárová Účinky kávy na zdravie	346
M. Vargovčák, E. Dorko Vplyv pitnej vody, jej kvality a denného príjmu na vznik močových kameňov	351
M. Matejová, Ľ. Legáth, K. Rimárová Účinky elektromagnetického žiarenia na zdravie	357
T. Hellmuth, D. Potužníková Problémy s novými typy zdrojů hluku	367
H. Šlachtová, D. Skýbová, A. Dalecká, V. Jandačková, H. Tomášková, V. Jiřík, D. Jandačka, S. Elavsky, J. Topinka, J. Rubeš, R. Šrám Projekt HAIE (Healthy Aging in Industrial Environment) – koordinace dotazníkových šetření v rámci multicentrického projektu	370
S. Rapant, V. Cvečková, E. Hiller, Ľ. Jurkovič, J. Macek Life – water and health	378
INDEX AUTOROV	381